

Justine Frank (1900 – 1943)

A Retrospective

Roe Rosen

Extra City, Centrum voor Hedendaagse Kunst, Antwerpen

9 januari – 8 maart 2009

Curator: Hila Peleg

Extra City presenteert de eerste Europese retrospectieve tentoonstelling van de Joods-Belgische surrealist Justine Frank, wiens werk na haar dood in 1943 nooit meer in België werd getoond. Frank werd geboren in Antwerpen, woonde later in Parijs en stierf in Tel Aviv. Het recente onderzoek naar haar leven, haar ethiek en haar esthetiek blijft aanleiding geven tot tegenstrijdige reacties en polemiek. Frank was actief op verschillende cruciale momenten van de twintigste-eeuwse cultuur en zij lijkt op elk van die raakpunten tegenstand en verwarring te hebben gezaaid onder diegenen die haar omringden. Frank was een surrealist tijdens de meest radicale fase van de beweging, maar zelfs in deze gedurfde kringen had men moeite om Franks artistieke geesteskinderen, doordrongen van een expliciet erotische beeldtaal en joodse iconografie, te verteren. Bovendien benadrukte Frank haar joodse identiteit in een periode dat het Europese jodendom haar ergste nachtmerrie beleefde en zich geconfronteerd zag met een haast totale vernietiging; in haar voorstelling van het judaïsme, maakte Frank bewust gebruik van beelden die ze afleidde uit de genealogie van het westerse anti-semitisme; ze bespote het zionisme, maar emigreerde desondanks naar Tel Aviv.

Hoewel ze ooit beschuldigd werd van 'blindheid', 'onwetendheid' en 'vergeten', kan Frank's fundamentele dubbelzinnigheid en tegenstrijdige positie vandaag begrepen worden als een houding van veelzijdigheid, verbeelding en humor. Frank's komische vermenging van mannelijkheid en vrouwelijkheid kan worden gelezen als een controversiële uitdaging aan het adres van haar mannelijke tegenhangers: de vaders van de Franse transgressieve kunst en pornografie, de stichtende vaders van het zionisme, en de gezaghebbende Europese vaders die op gebiedende wijze de dwingende verschijningsvormen van 'de Jood' beraamden. In die zin, is de hernieuwde interesse in deze vergeten kunstenaars wellicht een poging om Frank te adopteren als eigenzinnige moeder van deze vaders, een moeder wiens kunst en leven een licht werpt op wat bij hen afwezig en onderdrukt blijft.

In de tentoonstelling wordt de uitgebreide selectie van Frank's schilderijen contextueel ingebed door het cinematografische portret 'Two Women and a Man' (2005), geregisseerd door de kunstenaar en schrijver Roe Rosen. Hoofdpersoon in de film is de kunsthistorica Joanna Führer-Ha'Sfari, die Frank's werk niet alleen bespreekt maar het ook vergelijkt met eerder werk van Rosen dat na vertoning in Israël een schandaal veroorzaakte. In 1997 maakte Rosen de tentoonstelling Live and Die as Eva Braun in The Israel Museum, wat hem op een publieke controverse en agressieve kritiek van Israëlische politici kwam te staan. Tegelijkertijd werd de tentoonstelling geprezen voor de vernieuwende wijze waarop zij de voorstelling van de herinnering aan de Holocaust benaderde en werd ze overgenomen door The Jewish Museum in New York in 2002 en het NGBK in Berlijn in 2003.

De tentoonstelling gaat gepaard met de release van de Engelse versie van Roe Rosen's boek 'Sweet Sweat', uitgegeven door Sternberg Press (Berlijn, New York) en mede geproduceerd door Extra City. 'Sweet Sweat' is de titel van Justine Franks enige boek, een lang vergeten schandaalroman, geschreven in 1931 in het Frans. Hoofdpersoon in de film is de kunsthistorica Joanna Führer-Ha'Sfari, die Frank's werk niet alleen bespreekt maar het ook vergelijkt met eerder werk van Rosen dat na vertoning in Israël een schandaal veroorzaakte. In 1997 maakte Rosen de tentoonstelling Live and Die as Eva Braun in The Israel Museum, wat hem op een publieke controverse en agressieve kritiek van Israëlische politici kwam te staan. Tegelijkertijd werd de tentoonstelling geprezen voor de vernieuwende wijze waarop zij de voorstelling van de herinnering aan de Holocaust benaderde en werd ze overgenomen door The Jewish Museum in New York in 2002 en het NGBK in Berlijn in 2003.

Roe Rosens schilderijen, films en teksten zijn bekend geworden voor het historisch en theologisch bewustzijn, de beschrijvende verbeelding en de psychologische diepgang. Zijn werk tematiseert de representatie van geschiedenis, de politieke economie van de herinnering en de vraag naar identiteit, waarbij meestal de grenzen worden afgetast tussen trauma, horror, humor en waarheid. Rosens fictieve personage, Justine Frank, is het middelpunt van een bijzonder uitgebreid project dat vijf jaar in beslag nam.

Roe Rosen werd geboren in Rehovot, Israël in 1963. Rosen ontving zijn BFA aan de School of Visual Arts en zijn MFA aan Hunter College, beiden in New York. Hij woont momenteel in Israël, waar hij kunst en kunstgeschiedenis doceert aan de Bezalel Academy of Art en het Beit Berl College. Recente projecten zijn: de installatie 'Justine Frank: A Retrospective' (2003), de roman 'Ziona™' (2007) over een Israëlische superster, en de film 'The Confessions of Roe Rosen' (2008). In deze laatste onthult de kunstenaar een carrière van leugens, schandalen en valse identiteiten; drie stand-ins – buitenlandse arbeidsters in Israël – leveren zijn bekentenissen. 'The Confessions of Roe Rosen' won een speciale vermelding op FID Marseille 2008, was aanwezig op Manifesta 7 in Trento and wordt getoond als deel van een

filmprogramma in de Beursschouwburg in Brussel tussen 25 en 29 mei 2009.

Een lezing door Roe Roe Rosen vindt plaats in Extra City op zaterdag, 14 februari, om 18.00.

Dit project werd mogelijk gemaakt dankzij de steun van de Brandes Family Art Collection, de Rosenfeld Gallery, Tel Aviv en de Ambassade van Israël in België.

Tulpstraat 79 – BE-2060 Antwerpen – T +32 3 677 16 55 - info@extracity.org - www.extracity.org